پارسیان دژ
تاریخ، فرهنگ و میراث ایران

مجموعهٔ مقاله‌ها
نسخهٔ ماندگار

زرتشت پاک

سرگذشت (اوستا)

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۳۱ فروردین ۱۳۹۵ · ۳ دقیقه مطالعه

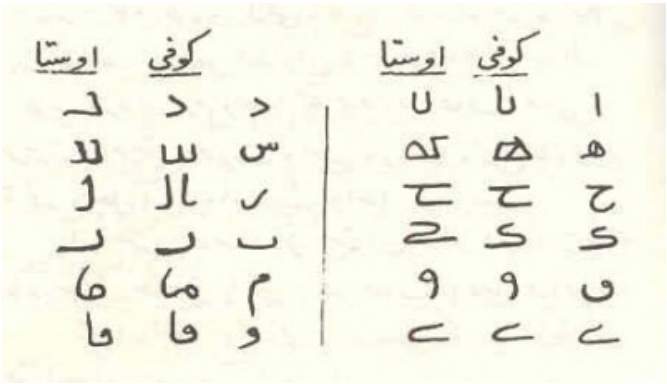

چکیدهٔ مقاله

سرگذشت اوستا : اوستا سرگذشتی بس دردناک دارد. در فراز و نشیب تاریخ این سرزمین، بارها مورد تاراج و دستبرد قرار گرفت. در زمان جنگ های درازمدت ایرانیان، تورانیان، یونانیان، تازیان، ترکان و... به دلیل تعصب آنان بارها دزدیده، سوزانده یا به آب ریخته شده. می گویند که سروده و نیاش های اوستا، سده های دراز، چنانکه روش پیشینیان بود، هم سینه به سینه حفظ می گردید و هم به خطی که خط دین دبیره نامیده می شود، نگاشته می شد. همین اندازه میدانیم که اوستا در ۵ سده پیش از میلاد به صورت مکتوب نهگداری می شده؛ به موجب اش

پارسیان دژ / زرتشت پاک

سرگذشت اوستا :

اوستا سرگذشتی بس دردناک دارد. در فراز و نشیب تاریخ این سرزمین، بارها مورد تاراج و دستبرد قرار گرفت. در زمان جنگ های درازمدت ایرانیان، تورانیان، یونانیان، تازیان، ترکان و... به دلیل تعصب آنان بارها دزدیده، سوزانده یا به آب ریخته شده. می گویند که سروده و نیاش های اوستا، سده های دراز، چنانکه روش پیشینیان بود، هم سینه به سینه حفظ می گردید و هم به خطی که خط دین دبیره نامیده می شود، نگاشته می شد. همین اندازه میدانیم که اوستا در ۵ سده پیش از میلاد به صورت مکتوب نهگداری می شده؛ به موجب اشاره ای که در کتاب دینکرد آمده، اوستا در بیست و یک نسک تهیه و تدوین شده بود که آن را در دو نسخه، به آب زر بر پوست های گاو نوشته و در دو مکان مقدس یکی در گنج شیپیگان(شیزیگان) در آذربایجان و دیگری در دژنبشت در فارس نگهداری می کردند.
هنگامی که اسکندر گجستک به ایران دست یافت دژنبشت را به آتش کشید و به همین روی، درمیان کتاب های دیگر، یکی از نسخه های اوستا نیز سوخت. نسخه دیگری که در کتابخانه شیپیگان قرار داشت، بنابر روایات، به دستور اسکندر که از اهمیت آن آگاه شده بود، به یونان برده شد و به یونانی ترجمه گردید. پس از این، در زمان اشکانیان، یکی از شاهان دیندارو پیرو آیین مزدایی زرتشتی به نام بلاش اول فرمان داد که اوستا را گردآوری و مکتوب کنند. در زمان ساسانیان نیز به گردآوری اوستای پراکنده پرداختند: اردشیر بابکان، یکی از موبدان دانشمند را به نام تنسر برآن گماشت تا با دقت اوستای پراکنده را گردآوری کند. پس از او پسرش شاپور اول، دستور داد تا در گردآوری بخش های دیگر اوستا بکوشند. شاپور دوم نیز برای رفع اختلاف دستور داد تا آذرمهراسپندان اوستا را دوباره به دقت مرور کند و ترتیبی داد که اوستا مورد پذیرش و تایید همگان قرار گیرد و آن را در بیست و یک نسک یا کتاب فراهم کردند و اوستایی که امروز در دست داریم یک چهارم اوستای ساسانیان است (همه اوستا کتاب آسمانی زرتشت نیست). این بیست و یک نسک در سه بخش تقسیم بندی شده است. نخستین بخش یا بهره گاثانیک، که شامل گات ها(گاهان) و برگردان و ترجمه و تفسیر آن می باشد؛ دومین بخش از نسک های اوستا را هاتک مانسریک نام نهادند که شامل مانتره ها و نیایش ها می شود و سومین بخش از آن را داتیک که مربوط به داد و قوانین این جهانی است، نام نهادند.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «سرگذشت (اوستا)»، پارسیان دژ، ۱۳۹۵.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وب‌سایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

http://parsiandej.ir/articles/1832/pdf/سرگذشت-اوستا.pdf

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵